

Rijksdienst voor Ondernemend Nederland

> Retouradres Postbus 40225, 8004 DE Zwolle

ProRail B.V.

Postbus 2038
3500 GA Utrecht

Rijksdienst voor
Ondernemend Nederland

Postbus 40225,
8004 DE Zwolle
mijn.rvo.nl

T 088 042 42 42
wnb@rvo.nl

Onze referentie
Aanvraagnummer
5190026166181

Kenmerk
WNB/2020/041B.toek

Bijlagen
6

Datum 28 januari 2022
Betreft Beslissing op wijzigingsverzoek

Geachte [REDACTED]

Op 14 december 2021 heb ik uw verzoek tot wijziging van de ontheffing met kenmerk 5190026166181 voor het project Ooievaarsnest Spoorzone Hoogeveen ontvangen. Ik heb uw verzoek beoordeeld. In deze brief leest u wat dit betekent.

Vorige aanvraag

Bij besluit van 19 augustus 2021 is ontheffing met kenmerk WNB/2021/041A.toek verleend van de verbodsbepalingen genoemd in artikel 3.1, lid 2 Wet natuurbescherming voor het opzettelijk beschadigen en vernielen van één nest en rustplaats van de ooievaar (*Ciconia ciconia*) en artikel 3.10, lid 1, sub b Wet natuurbescherming voor het opzettelijk beschadigen of vernielen van de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de grote modderkruiper (*Misgurnus fossilis*) en de ringslang (*Natrix natrix*) voor de periode van 19 augustus 2021 tot en met 31 december 2023.

Inhoud aanvraag

De aanvraag heeft betrekking op de realisatie van het project 'Spoorzone Hoogeveen', gelegen in de gemeente Hoogeveen. Het project betreft het verleggen van de spoorboog (kilometrering 18.7 tot kilometrering 20.8), de aanleg van een bouwweg, het aanpassen van de infrastructuur en perrons bij station Hoogeveen, het aanpassen van het kunstwerk over de A28, het aanpassen van het beveiligingssysteem en het plaatsen van een overloopwissel (kilometrering 24.0 tot kilometrering 24.2). De werkzaamheden bestaan uit grondverzet, het verwijderen en aanleggen van kabels, leidingen, seinen en portalen. Daarnaast worden spoorstaven dwarsliggers en spoorballast verwijderd en aangebracht. Ook worden er sloopwerkzaamheden, bouwwerkzaamheden en asfalteringswerkzaamheden uitgevoerd.

In het wijzigingsverzoek van 14 december 2021 geeft u aan dat een alternatieve invulling aan voorschrift I gewenst is. De antinestelvoorzieningen worden bij deze alternatieve invulling niet meteen na het verwijderen van het nest geplaatst, maar tijdens de werkzaamheden aan de nieuw te plaatsen bovenleidingportalen. De reden hiervoor is dat voor het verleggen van de spoorboog de huidige portalen

verwijderd worden. De nieuwe portalen worden in het voorjaar van 2022 geplaatst. In de tussentijd zal er met regelmaat inspectie plaatsvinden om nestvorming tegen te gaan. Het voorkomen van nestvorming wordt gedaan door middel van verstoring door geluid. De aannemer is gedurende de periode waarin de ooievaars kunnen gaan nestelen op het werkterrein aanwezig. De werkzaamheden veroorzaken lawaai op onregelmatige tijdstippen en op verschillende locaties, waardoor het een afschrikkend effect voor de ooievaars zal hebben om te gaan nestelen en waardoor er geen gewinning voor het geluid zal optreden. Indien er toch nestvorming plaatsvindt, zullen de losliggende takken door de aannemer zo snel mogelijk verwijderd worden.

Rijksdienst voor
Ondernemend Nederland

Datum
28 januari 2022

Onze referentie
Aanvraagnummer
5190026166181

Kenmerk
WNB/2020/041B.toek

Daarnaast zijn er drie nieuwe ooievaarsnesten bijgekomen in het plangebied. U stelt voor om deze nestlocaties te verwijderen en te compenseren door vervangende nestlocaties aan te bieden in de directe omgeving van de huidige nestlocaties. De vervangende nestlocaties zijn gerealiseerd op het perceel van een bewoner woonachtig aan Spoordijk 1 te Hoogeveen. Op het perceel staan een aantal bomen, waarvan enkele bomen getopt zijn om zo een natuurlijke nestvoorziening voor de ooievaar te creëren. De ruimte op de afgetopte bomen is geschikt voor minimaal drie nesten. Het aftoppen van bomen is een door SOVON aanvaarde manier om nestlocaties te compenseren.

Verzoek

Samenvattend betreft het verzoek tot wijziging van de ontheffing met kenmerk WNB/2020/041A.toek drie redenen. Ten eerste het wijzigen van voorschrift I: Na het ongeschikt maken van het nest dient de nestlocatie van de ooievaar onvriendelijk gemaakt te worden door middel van het plaatsen van antinestelvoorzieningen. Ten tweede is het ooievaarsnest dat bij de vorige ontheffingsaanvraag in het werkgebied aanwezig was nog niet verwijderd voor de **start van het broedseizoen in 2021, vanwege de risico's voor de aannemer**. Ten derde zijn er drie ooievaarsnesten bijgekomen binnen het tracé waar de werkzaamheden gaan plaatsvinden, waar ook ontheffing voor wordt aangevraagd.

Besluit

Ik ga akkoord met uw verzoek. Dit betekent dat de ontheffing met kenmerk WNB/2020/041A.toek is gewijzigd en komt te vervallen. Hierbij ontvangt u de nieuwe ontheffing met kenmerk WNB/2020/041B.toek. De wijziging ziet toe op het moment waarop de antinestelvoorziening wordt geplaatst en op de drie extra ooievaarsnesten die er in het plangebied zijn bijgekomen en waarvoor alternatieve nestlocaties zijn gerealiseerd. De rest van het besluit en de voorschriften blijven ongewijzigd.

De overwegingen die ten grondslag hebben gelegen aan dit besluit worden in bijlage 1 toegelicht. Voor wat betreft mijn overige overwegingen voor de nieuwe ontheffing, de andere bevredigende oplossing en het belang, verwijs ik naar bijlage 1 van de brief van 19 februari 2021 met kenmerk WNB/2020/041.toek.

Ik verleen u voor de periode van 28 januari 2022 tot en met 31 december 2023 ontheffing van de verbodsbepalingen genoemd in artikel 3.1, lid 2 van de Wet natuurbescherming voor het opzettelijk beschadigen en vernielen van vier nesten

en rustplaatsen van de ooievaar en artikel 3.10, lid 1, sub b Wet natuurbescherming voor het opzettelijk beschadigen of vernielen van de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de grote modderkruiper en de ringslang.

Ik verleen u geen ontheffing van de verbodsbepalingen genoemd in artikel 3.10, lid 1, sub a Wet natuurbescherming voor het opzettelijk doden van de grote modderkruiper en de ringslang.

Aan deze ontheffing zijn de volgende voorschriften verbonden:

Algemene voorschriften

- a. De ontheffing wordt slechts voor de hierboven genoemde soort(en) en beschreven verboden handelingen verleend.
- b. Deze ontheffing geldt alleen voor de werkzaamheden die conform de aanvraag worden uitgevoerd, voor zover in deze ontheffing zelf niet anders is aangegeven.
- c. Deze ontheffing geldt alleen voor de werkzaamheden die vallen onder de bevoegdheid van onze minister conform artikel 1.3 van de wet.
- d. Het gebied waarvoor de ontheffing geldt, betreft het plangebied voor de realisatie van het **project 'Spoorzone Hoogeveen'**, gelegen in de gemeente Hoogeveen aan het spoor kilometering 18.7 tot kilometering 20.8 en aan het spoor van kilometering 24.0 tot kilometering 24.2, één en ander zoals is weergegeven in figuur 2.1 van het bij de aanvraag gevoegde rapport '**EWP grote modderkruiper en ringslang Hoogeveen'** van 22 januari 2021 (bijlage 2 bij dit besluit) en in figuur 3.1 van het bij de aanvraag gevoegde rapport '**EWP Ooievaar Hoogeveen'** van 21 januari 2021 (bijlage 3 bij dit besluit).
- e. De ontheffinghouder dient onverwijld contact op te nemen met het bevoegd gezag indien bij het uitvoeren van de werkzaamheden van het project andere beschermde soorten dan de genoemde worden aangetroffen of andere handelingen als bedoeld in voorschrift b noodzakelijk zijn.
- f. Deze ontheffing kan uitsluitend gebruikt worden door (medewerkers van) de ontheffinghouder of haar rechtsopvolgers of in opdracht van de ontheffinghouder handelende (rechts-)personen. De ontheffinghouder of haar rechtsopvolgers blijven daarbij verantwoordelijk en aansprakelijk voor de juiste naleving van deze ontheffing.
- g. Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden dient een afschrift van deze ontheffing en de bijbehorende brief op de locatie van de werkzaamheden aanwezig te zijn en op verzoek te worden getoond aan de daartoe bevoegde toezichthouders of opsporingsambtenaren.
- h. De ontheffinghouder dient, zodra de datum waarop de werkzaamheden zullen aanvangen bekend is, het bijgevoegde meldingsformulier volledig in te vullen en naar het bevoegd gezag te zenden.

Rijksdienst voor
Ondernemend Nederland

Datum
28 januari 2022

Onze referentie
Aanvraagnummer
5190026166181

Kenmerk
WNB/2020/041B.toek

- Specifieke voorschriften
- i. U dient, met in achtneming van onderstaande voorschriften, de maatregelen uit te voeren zoals beschreven in hoofdstuk 4 van het bij de aanvraag gevoegde rapport '**EWP Ooievaar Hoogeveen**' van 21 januari 2021 (bijlage 4 **bij dit besluit**), hoofdstuk 4 van het bij de aanvraag gevoegde rapport '**EWP grote modderkruiper en ringslang Hoogeveen**' van 22 januari 2021 (bijlage 5 bij dit besluit) en het bij de wijzigingsaanvraag gevoegde rapport '**Adviesnota wijziging ontheffing WNB Hoogeveen**' van 26 november 2021 (bijlage 6 bij dit besluit).
  - j. U dient bij de planning van de werkzaamheden rekening te houden met de broedperiode van de ooievaar. Deze loopt globaal van maart tot augustus. Afhankelijk van het seizoen en de weersomstandigheden kan deze periode langer dan wel korter zijn. De geschiktheid van de periode voor het uitvoeren van de werkzaamheden dient te worden bepaald door een deskundige op het gebied van de ooievaar.
  - k. De nestlocatie dient voorafgaand aan de broedperiode ongeschikt gemaakt te worden, onder begeleiding van een deskundige op het gebied van de ooievaar.
  - l. In het geval dat er nieuwe jaarrond beschermde nesten in of in de nabijheid van het plangebied wordt aangetroffen, dient voor deze nesten een aanvullend plan ter goedkeuring te worden aangeleverd aan het bevoegd gezag. De werkzaamheden ter plaatse van de nieuw aangetroffen nesten mogen pas na goedkeuring door het bevoegd gezag plaatsvinden, en alleen buiten de broedperiode of als het nest niet in gebruik is door de soort.
  - m. De effectiviteit van de antinestelvoorziening dient te worden gemonitord vanaf het plaatsen van de antinestelvoorziening tot het eerstvolgende broedseizoen. De rapportage van de monitoring wordt aangeleverd bij het bevoegd gezag.
  - n. U dient bij de planning van de werkzaamheden rekening te houden met de voortplantingsperiode van de grote modderkruiper. Deze loopt globaal van april tot en met augustus. Ook perioden waarin watergangen door droogte zonder water komen te staan kunnen tot de kwetsbare periode van de grote modderkruiper worden gerekend. Vooral kritisch zijn de momenten dat de luchttemperatuur onder het vriespunt ligt of als er ijs aanwezig is in de watergang. In de zomerperiode zijn de kritische perioden als de watertemperatuur boven de 25 graden Celsius komt. Afhankelijk van het seizoen en de weersomstandigheden kunnen deze periodes langer dan wel korter zijn. De geschiktheid van de periode voor het uitvoeren van de werkzaamheden dient te worden bepaald door een deskundige op het gebied van de grote modderkruiper.
  - o. De geschikt bevonden watergangen dienen geoptimaliseerd te zijn voordat de bestaande watergangen worden gedempt. Het profiel, de bodem/sliblaag en de vegetatie in de te optimaliseren watergangen dienen op een voor de grote modderkruiper geschikte wijze ingericht te worden op zodanige wijze dat, conform het kennisdocument grote modderkruiper BIJ12, de geoptimaliseerde watergang minimaal gelijk of beter van kwaliteit voor de grote modderkruiper is dan de bestaande watergang.
  - p. Bij het ontwerp van de te optimaliseren watergangen voor de grote modderkruiper dient een ter zake deskundige betrokken te worden. Daarnaast dient het ontwerp deel uit te maken van het ecologisch werkprotocol.

Rijksdienst voor
Ondernemend Nederland

Datum
28 januari 2022

Onze referentie
Aanvraagnummer
5190026166181

Kenmerk
WNB/2020/041B.toek

- q. U dient bij de planning van de werkzaamheden rekening te houden met de voortplantingsperiode van de ringslang. Deze loopt globaal van eind maart tot en met september. Afhankelijk van het seizoen en de weersomstandigheden kan deze periode langer dan wel korter zijn. De geschiktheid van de periode voor het uitvoeren van de werkzaamheden dient te worden bepaald door een deskundige op het gebied van de ringslang.
- r. Na plaatsing van de faunaschermen dient tot half maart dagelijks gecontroleerd te worden op eventueel binnen het scherm uitgekomen exemplaren van de ringslang. De exacte periode waarin gecontroleerd wordt dient door een ter zake deskundige bepaald te worden.

Rijksdienst voor
Ondernemend Nederland

Datum
28 januari 2022

Onze referentie
Aanvraagnummer
5190026166181

Kenmerk
WNB/2020/041B.toek

Overige voorschriften

- s. De werkzaamheden en bovengenoemde voorschriften dienen te worden uitgevoerd onder begeleiding van een deskundige¹ op het gebied van de soorten waarvoor ontheffing is verleend.
- t. U dient een ecologisch werkprotocol op te stellen met daarin bovengenoemde voorschriften. Alle betrokken partijen, met name de uitvoerenden op de bouw- of projectlocatie, dienen van het werkprotocol op de hoogte te worden gesteld.
- u. Indien blijkt dat de in de ontheffing gestelde termijn niet voldoende is om de werkzaamheden waarop de ontheffing betrekking heeft uit te voeren, dient u, minimaal vier maanden voor het verstrijken van deze termijn, een verzoek tot verlenging van de ontheffing in te dienen. Dit voorkomt onnodige vertraging van het project.

Bezwaar

Als u het niet eens bent met deze beslissing, kunt u binnen zes weken na verzending van deze brief digitaal of schriftelijk een bezwaarschrift indienen. De datum bovenaan deze brief is de verzenddatum.

Een digitaal bezwaarschrift kunt u indienen via mijn.rvo.nl/bezwaar. Als u schriftelijk bezwaar wilt maken, stuurt u het ondertekende bezwaarschrift naar de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, afdeling Juridische Zaken, postbus 40219, 8004 DE Zwolle.

Vermeld in uw bezwaarschrift in ieder geval onze referentie, het briefkenmerk en de datum van de beslissing waartegen u bezwaar maakt. U vindt onze referentie en het briefkenmerk in de rechter kantlijn van deze brief.

Meer informatie

Heeft u nog vragen, kijk dan op onze website mijn.rvo.nl. Of bel ons: 088 042 42 42 (lokaal tarief).

---

¹ "Onder een ecologisch deskundige verstaan wij een persoon die ecologisch advies verstrekt of werkzaamheden begeleidt op het gebied van habitats en soorten en die schriftelijk aantoonbare ervaring en specifieke ecologische kennis heeft."

Met vriendelijke groet,

De Minister voor Natuur en Stikstof,
namens deze:

Robin Nieuwenkamp
Teammanager Vergunningen Natuur
Rijksdienst voor Ondernemend Nederland

Rijksdienst voor
Ondernemend Nederland

Datum
28 januari 2022

Onze referentie
Aanvraagnummer
5190026166181

Kenmerk
WNB/2020/041B.toek

Bijlage 1: overwegingen Wet natuurbescherming

Instandhouding van de ooievaar

Artikel 3.1, lid 2 Wet natuurbescherming

De ooievaar is in het plangebied aangetroffen. Er zijn vier in gebruik zijnde nesten van de ooievaar aangetroffen op bovenleidingportalen van het spoor bij Hoogeveen. Een nest bevindt zich bij kilometrering 20.3, de drie andere nesten bevinden zich ter hoogte van kilometrering 20.8-20.9.

Om negatieve effecten van de werkzaamheden op de soort tot een minimum te beperken stelt u maatregelen voor zoals beschreven in hoofdstuk 4 van het bij de aanvraag gevoegde rapport **'EWP Ooievaar Hoogeveen'** van 21 januari 2021 en in het bij de wijzigingsaanvraag gevoegde rapport **'Adviesnota wijziging ontheffing WNB Hoogeveen'** van 26 november 2021.

Door de werkzaamheden worden de bovenleidingportalen verplaatst en vernieuwd. Hierdoor worden de nesten verwijderd en vernietigd.

U stelt voor om de vier verwijderde nestlocaties te compenseren door vervangende nestlocaties aan te bieden in de directe omgeving van de huidige nestlocaties. Eén nest is reeds gecompenseerd door middel van het plaatsen van een nestpaal op het terrein van Millefleur.

Voor de andere nestlocaties stelt u voor deze te compenseren met afgetopte bomen. Het aftoppen van bomen is een door SOVON aanvaarde manier om nestlocaties te compenseren. Deze vervangende nestlocaties zijn reeds gerealiseerd op het perceel van een bewoner woonachtig aan Spoordijk 1 te Hoogeveen. Op het perceel staan een aantal bomen, waarvan enkele bomen getopt zijn om zo een natuurlijke nestvoorziening voor de ooievaar te creëren. De ruimte op de afgetopte bomen is geschikt voor minimaal drie nesten. De afgetopte bomen zijn inlandse eiken die op een hoogte van 10-11 meter getopt zijn. De bomen zijn zo gesitueerd dat er een goede aanvliegroute mogelijk is voor de ooievaars. ProRail stelt een overeenkomst op met de bewoner om te waarborgen dat deze compensatiemaatregel voor de ooievaar in stand gehouden wordt.

Daarnaast stelt u voor om de bovenleidingportalen ooievaar onvriendelijk te maken zodat u voorkomt dat de ooievaars wederom gaan nestelen op de bovenleidingportalen. Een antinestelvoorziening is een constructie die op het bovenleidingportaal aangebracht wordt, waardoor takken niet blijven zitten en het maken van nesten dus niet mogelijk is. U stelt voor om de antinestelvoorzieningen te plaatsen tijdens de werkzaamheden aan de nieuw te plaatsen bovenleidingportalen. Deze nieuwe portalen zullen in het voorjaar van 2022 geplaatst worden.

In de tussentijd zal er met regelmaat inspectie plaatsvinden om nestvorming tegen te gaan. Het voorkomen van nestvorming wordt gedaan door middel van verstoring door geluid. De aannemer is gedurende de periode waarin de ooievaars kunnen gaan nestelen op het werkterrein aanwezig. De werkzaamheden veroorzaken lawaai op onregelmatige tijdstippen en op verschillende locaties, waardoor het een afschrikkend effect voor de ooievaars zal hebben om te gaan nestelen en waardoor

Rijksdienst voor
Ondernemend Nederland

Datum
28 januari 2022

Onze referentie
Aanvraagnummer
5190026166181

Kenmerk
WNB/2020/041B.toek

er geen gewenning voor het geluid zal optreden. Indien er toch nestvorming plaatsvindt, dan zullen de losliggende takken door de aannemer zo snel mogelijk verwijderd worden.

Verder dient er maximaal twee weken voor start van de werkzaamheden een vogelschouw naar broedende vogels uitgevoerd te worden door een ter zake kundige. Indien een broedgeval aangetroffen wordt zullen er op deze locatie geen werkzaamheden verricht worden totdat de eieren uitgebroed zijn en de jongen het nest verlaten hebben.

De door u voorgestelde maatregelen zijn voldoende. U dient de nestlocatie voorafgaand aan het broedperiode ongeschikt te maken, waarbij de periode voor de werkzaamheden wordt bepaald door een deskundige op het gebied van de ooievaar. De antinestelvoorzieningen die op de nieuwe bovenleidingportalen geplaatst gaan worden, zijn een nieuw ontwerp. De effectiviteit van de antinestelvoorziening is hierdoor nog niet bekend. Ter aanscherping heb ik hiervoor in de ontheffing een aanvullend voorschrift opgenomen.

Door de werkzaamheden gaan er vier nestplaatsen verloren. Er is dan ook sprake van een overtreding van verbodsbepalingen genoemd in artikel 3.1, lid 2 Wet natuurbescherming. De alternatieve nestlocaties zijn reeds gerealiseerd. Hierdoor wordt gegarandeerd dat er geschikte en veilige alternatieve uitwijklocaties beschikbaar zijn voor de ooievaar.

In Drenthe komen 284 broedparen voor van de ooievaar. De ooievaar heeft, zowel lokaal als landelijk, een positieve trend. Er is sprake van een significante toename over de laatste 12 jaar. De trend tussen 1990 en 2019 laat ook een significante toename zien. Als men deze jaarlijkse trend 1:1 doorzet naar de situatie in Drenthe, dan zou dat betekenen dat er per jaar (in het gunstigste geval) minimaal 14 broedparen bijkomen. Ondanks deze gestage groei is het nog altijd een kwetsbare soort. Door de werkzaamheden gaan er vier nesten verloren. U heeft daarom vier alternatieve nestlocaties gerealiseerd. Door het tijdig aanbieden van veilige en goed bereikbare alternatieve nestlocaties in de omgeving van de huidige nestlocaties, is het aannemelijk dat de ooievaar in de omgeving van het plangebied aanwezig blijft.

De gunstige staat van instandhouding van de ooievaar komt niet in gevaar, mits gewerkt wordt conform de door u voorgestelde maatregelen en volgens de overige in de ontheffing opgelegde voorschriften.

Met inachtneming van bovenstaande kan de ontheffing worden gewijzigd voor de wijze wanneer de antinestelvoorziening wordt geplaatst en de wijze waarop compenserend leefgebied voor drie nieuwe ooievaarsnesten wordt gerealiseerd. Voor wat betreft mijn overige overwegingen voor de nieuwe ontheffing, de andere bevredigende oplossingen en het belang, verwijs ik naar bijlage 1 van de brief van 19 februari 2021 met kenmerk WNB/2020/041.toek.

Rijksdienst voor
Ondernemend Nederland

Datum
28 januari 2022

Onze referentie
Aanvraagnummer
5190026166181

Kenmerk
WNB/2020/041B.toek